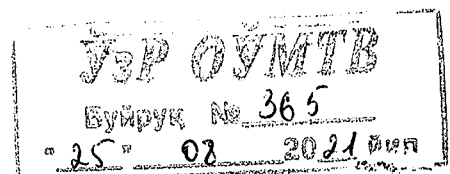

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

**61040400- Автомобиль сервис бакалаврият таълим йўналишининг
малака талаблари**

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат транспорт университети

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил «24» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил «25» 08 даги 365 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. <i>61040400 - Автомобиль сервис</i> бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1. Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши Малака талабларининг қўлланиши	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.....	4
1.2.1. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари	4
1.2.2. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари	4
1.2.3. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2. <i>61040400-Автомобиль сервис</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар	7
2.1. Умумий компетенциялар.....	7
2.2. Касбий компетенциялар.....	7
Библиографик маълумотлар.....	8
Келишув варағи	9

1. 61040400 - Автомобиль сервиси бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

61040400 - Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги ва сиртқи таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъерий муддати 4 йил, сиртқи таълимда бакалавриат дастурининг меъерий муддати 5 йилни ташкил қилади.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 61040400-Автомобиль сервиси таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **61040400 - Автомобиль сервиси** таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиши бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

– бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

– таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

– олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

– кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

– олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг она-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 61040400 - Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1. 61040400- Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.

61040400 - Автомобиль сервиси – “Транспорт хизматлари” таълим соҳасига оид йўналиш бўлиб, у давлат, акционерлик ва хусусий компаниялар (фирмалар), ишлаб чиқариш бирлашмаларини бошқариш, уларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш истиқболларини белгилаш бўйича техник, ташкилий масалалар ечимларини ишлаб чиқиш ҳамда хизматлар жараёнида инновацион технологияларни қўллаш билан боғлиқ комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 61040400-Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– давлат ва нодавлат ташкилот, корхона ва муассасалар, компаниялар (фирмалар), ишлаб чиқариш бирлашмалари ва бошқалар;

– автомобиль сервисида ахборот таъминот тизимлари ва воситалари, технологик жиҳозлар ва уларнинг эксплуатацияси, автомобилларнинг иш қобилиятини таъминлаш ҳамда уларни ишлатишнинг самарали жараёнлари;

– автомобиль сервисида замонавий бошқарув тизимини ташкил этиш, ташкилий тузилмаларни оптималлаштириш, бошқарув самарадорлигини ошириш, меҳнатни

рағбатлантириш жараёнлари;

– соҳада муҳандислик ҳисоблари, моделлаштириш алгоритмлари ва математик таъминотини ишлаб чиқиш;

– илмий-тадқиқот ва автомобиль сервиси корхоналарининг технологик жараёнлари.

61040400 - Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврият битирувчилари педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан кейин, профессионал таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитиш бўйича педагогик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқига эга бўлади. Бакалавриятнинг касб таълими йўналишлари бундан мустасно.

1.2.3. 61040400 - Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

– илмий-тадқиқот;

– лойиҳавий-конструкторлик;

– эксплуатация ва сервис хизматини кўрсатиш;

– ишлаб чиқариш;

– ташкилий-бошқарув.

1.2.4. 61040400 - Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

61040400 - Автомобиль сервиси таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Илмий - тадқиқот фаолиятида:

– илмий тадқиқот ишларини амалга оширишда халқаро тажрибаларга асосланиб автомобиль ва технологик жиҳозларни синаш, улардан фойдаланиш ҳамда автомобиль тизимларини, жараёнларини, жиҳозларини ва ишлатиладиган материалларни стандартлаштириш билан боғлиқ тадбирларда қатнашиш;

– автомобиль сервисини тадқиқ қилишда намунавий методикалар ва техник воситаларни қўллаш олиш;

– автомобиль сервиси соҳасидаги хорижий ва махсус адабиётлар, илмий техникавий маълумотлар, чет элда ва республикамизда эришилаётган фан ва техника соҳасидаги ютуқларни ўрганиш;

– илмий тадқиқотларни ўтказиш ва ишланмаларни ишлаб чиқишда қатнашиш;

– замонавий мавзулар (топшириқлар) бўйича илмий техник маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва тизимлаштириш;

– интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

– илмий тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳага оид ишланмаларнинг экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

– тадқиқот натижалари ва ишланмаларни тадбиқ этишда қатнашиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

– автомобиль ва технологик жиҳозларнинг деталлари ва йиғма бирикмалари лойиҳасини тизимли ёндашув асосида автоматлаштирилган равишда ишлаб чиқишни такомиллаштириш;

– бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, ахборот ва имитацион моделларни ишлаб чиқиш ҳамда тадқиқ қила олиш;

– автомобиль ва технологик жиҳозларнинг параметрлари ва ишлаш қобилиятини таъминлашда замонавий усуллар билан диагностикалашга мойиллигини баҳолаш;

– лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

– амалиётда ахборот технологиялар бўйича халқаро илғор ютуқларини, замонавий дастурлашни ихтисослигига мос равишда қўллаш;

– технологиялар соҳасида автомобилларни ишлаб чиқариш, техник сервис кўрсатиш ва таъмирлаш технологияларидан фойдалана билиш;

– автомобиль сервис соҳасида автомобиллар ва технологик жиҳозларнинг тузилиши, технологик иш жараёнлари, ишга тайёрлаш ва улардан фойдалана олиш;

– лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;

– автомобиль ва технологик жиҳозларнинг тузилиши, технологик иш жараёнлари, созлаш технологиялари, ишга тайёрлаш ва улардан фойдалана олиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Эксплуатация ва сервис хизмат кўрсатиш фаолиятида:

– автомобиль ва унинг агрегат, механизм, тизимлари ҳамда технологик жиҳозлардан фойдаланиш, уларга техник сервис кўрсатиш ва таъмирлаш ишларини ташкил этиш;

– автомобиль ва унинг агрегат, механизм, тизимлари ҳамда технологик жиҳозларига техник сервис кўрсатиш ва таъмирлаш бўйича замонавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва қўллаш;

– автомобиль ва унинг агрегат, механизм, тизимлари ҳамда технологик жиҳозларни синаш, диагностикалаш ва камчиликларни бартараф эта билиш;

– жаҳон тажрибалари асосида автомобиль сервис технологик ишчи жараёнлари моделларини ишлаб чиқиш ва таҳлил қилишда ҳисоблаш воситаларидан фойдалана билиш;

– автомобиль сервис жараёнида ишлатиладиган замонавий асбоб, ускуна, жиҳозларни билиш ва уларни амалда қўллаш олиш;

– автомобилларга техник сервис кўрсатиш ва таъмирлаш иш сифати кўрсаткичларини аниқлаш, баҳолаш, хулосалар шакллантириш қобилиятларига эга бўлиш;

– инсон соғлигини ва унинг ишчанлик қобилиятини сақлаш ҳамда ҳаёт фаолияти хавфсизлигини таъминлаш бўйича методика ва тадбирларни ишлаб чиқиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ишлаб чиқариш фаолиятида:

– автомобиль сервис бўйича рационал технология ва технологик жиҳозларни танлаш, намунавий технологик хариталарни ишлаб чиқиш;

– автомобиль, унинг агрегат ва деталларини йиғиш, созлаш, ростлаш ишларини режалаштириш;

– соҳага оид масалаларни ечишда мавжуд ва керак бўлса махсус компьютер дастурларини ишлаб чиқишни билиш;

– намунавий техник сервис кўрсатиш, таъмирлаш ишлари технологик жараёнларини ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

– автосервис корхоналари фаолиятини ташкил этишда технологик жараёнларни бажариш, маромига етказиш ва ўзлаштириш;

– ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг самарали усуллари танлаш ва қўллаш қобилиятига эга бўлиш;

– соҳани ривожлантириш бўйича илмий ва амалий фаолият юритиш ҳамда эришилган ютуқларни қўллаш;

– инсон соғлигини ва унинг ишчанлик қобилиятини сақлаш ҳамда меҳнат жараёнида хавфсизликни таъминлаш бўйича усул ва тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

– касбий этика кодексига риоя қилиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

– автомобиль ва технологик жиҳозларга техник сервис кўрсатиш ва таъмирлаш ишлари технологияси, техник воситалардан фойдаланиш самарадорлиги кўрсаткичларини ҳисоблаш ва баҳолаш;

– ишлаб чиқаришда ҳаёт фаолияти хавфсизлиги бўйича мутахассисларга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқиш қобилиятига эга бўлиш;

– ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

- автомобиль сервис фаолиятини ривожлантиришда халқаро тажриба, фан ва техника ютуқларини амалиётга қўллаш;
- замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чиқиш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга татбиқ этиш;
- ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорини қабул қилиш;
- бирламчи ишлаб чиқариш звено ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазасига, ёнғинга, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш *қобилиятларига эга бўлиши лозим.*

2. 61040400 - Автомобиль сервис таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий-илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;
- ташкилий тузилмаларни оптималлаштириш, кадрларни бошқариш стратегиясини қўллаш, тадбирларни режалаштириш ва амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;
- музокаралар, учрашувлар, ишбилармонлик ёзишмаларини олиб бориш ва онлайн алоқаларни амалга оширишни билиш;
- корпоратив ахборот тизимларини, статистик таҳлил ва ҳисоботларни тайёрлашни, маълумотлар базасини юритишни билиш;
- соҳада бошқарув вазифаларини, ишни ташкил қилиш, ходимлар жамоасига етакчилик қилишни билиш;
- соҳада рақобатдошликни таъминлашга қаратилган ташкилот стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;
- лойиҳалар, бизнес-режалар ва шартномаларни шакллантириш ҳамда бошқариш, ижрочилар фаолиятини мувофиқлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;
- бизнес юритишнинг иқтисодий ва ижтимоий шароитларини баҳолаш, янги бозор имкониятларини аниқлаш ва янги бизнес моделларини шакллантиришни билиш;
- автомобиль сервис бўйича рационал технология ва технологик жиҳозларни танлаш, намунавий технологик хариталарни ишлаб чиқиш кўникмаларига эга бўлиш;

– автосервис корхоналари фаолиятини ташкил этишда технологик жараёнларни бажариш ва ўзлаштириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг самарали усулларини танлаш ва қўллаш қобилиятига эга бўлиш.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва ўқув дастурлари, профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври, таълимда ахборот технологиялари, малака талаблари, бакалавриятнинг ўқув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий-тадқиқот жараёни, автомобиль сервиси.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Тошкент давлат транспорт университети

Ректор О.Абдурахманов

КЕЛИШИЛДИ:

Ўзбекистон Республикаси
Транспорт вазирлиги

Вазир ўринбосари А.Муминов

М.Ў. 202 йил

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта
махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни
таъбиқ этиш маркази

Директор в.б. М.Эсонов

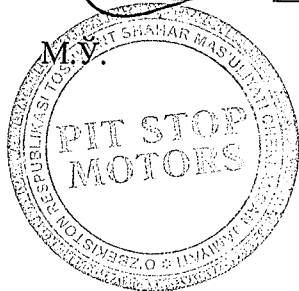

М.Ў. 202 йил « _____ » _____

"PIT STOP MOTORS" МЧЖ

Директор О.Турдибаев

М.Ў. 202 йил « _____ » _____

И.Каримов номидаги
Тошкент давлат техника университети

Ректор С.Турабджанов

